

Cesty rodiny Grmelů z Prostějova až do Straklova

Z rukopisu Ignáce Grmely přepsala Anna Grmelová, vnučka.

Ponecháno v původní jazykové úpravě rukopisu autora bez korekce pravopisu a gramatiky.

Litoměřice 2014

V roce 1872 v měsíci dubnu smese vipravili po prve na Rusii. Bydliště naše bylo v Prostějově na Moravě, kde sme měli v Řešovské ulici domek, který otec prodal za 2.000 zlatých. Otec se zaměstnaval krejčovským mistrem, kdož si u něj nachazelo několik dělníku, praci nevice přijimal s fabriky, tj. obchodníka Žida Mandla. Též byl otec vitečny hudebnik, hraval s měskou kapelou.

Když uznal že jest jeho mzda vipočítana jen na vezdejši chleba, pro budoucnost nic, tu počal přemíšlet, jakby svim dětem zabezpečit chleb vezdejši, na to onen čas byly plne noviny članku o Rusiii. Otec byl milovník četby abršte novosti, tak v něm vznikla touha vistěhovat se na Rusii, když byl ten čas vydán zvláštní manifest, pročez že budou se polzovat všemi pravami o jejich sinic nebudou vojakami a pozemek baječně laciny. Jak više oznacienem roce, vipravilo se několik mužů z Moravského kraje na podivanou na Rus. Když se jim i zalibilo a zakoupili si majetky v městečku Sokolově v Žitomirském ujezdě Volinske Gubernii. Zvleště vihodnych podmynek Velkostatkář Majitel Sokolova prodal i jednotlivci dolmu pozemek i nižiny. Zem odměřili na to po zaplacení vidal kupni umluvu tak zваны jzpci krepost pozemku byla 20 r jeden mork. Zem piskova černy pisek vječinou lesem porostly, kde se nachazelo 300 silneho boroveho dřeva višky 10 uz 12 sahu stromu, vzdalene od guberskyho města Žitomiru po silnici 20 verst. Tak se to otcí zalibilo ono všem, kteří tam napodivanou bili zakoupilo asi 30 hospodařů. Položili zadatky 5 r na mork. Otec zakoupil pouze 20 morku, mislil že dylkou času si muže přikoupit.

Na to se vipravil spět na Moravu pro rodinu. Jelikož byl otec prozíravý a všeho si bedlivě všimnul uznal že žadne hospodařské načini není v Rusi onen čas ke koupi, tak se na vše připravil, nakoupil všechny Hospodařské přinalezitosti. Homouty na koně, pluch, železo na brany, motyky, lopaty vůbec všechno nařadi hospodařské.

V Měsici březnu roku 1873 jsme se přistěhovali do Sokolova v provodu dvoh stričku a tetičky, naše rodiny byla 5 duš. Sestra Anna v staří 13 roku, mě bylo tojest Ignaci 6 roku a bratru Josefu 3 roky. Jeli sme ze Šlucé Polany povoze do Sokolova, cesta byla k plači, tak špatna že nas zvoštek tj. forman bez počtu převrhnul a to do kaluhy. To se našim pruvotčim nezamlouvalo, celou cestu reptali na Rusko ač ono i toho zasluhovalo. Po dvoudenim pobytu v Sokolově strejčkové matku přečmlubili, že v Rusku ani Buh není, oni byly zariti katolici a otec nas zabridl do pravoslavné církve, což jim přišlo se všim nepovědome, tajk třetihho dne po pobytu v nové vlasti jsme se vypravily zpět na Moravu. Všechno hospodařské nařadi jsme nechali v Sokolově a otec ostal také v Rusii, čekal na pana až přide byl akorat na výjezdě, žemu vrati zadatečny peníze a mi z matkou s strečkami sme jeli zpět, oči nam od plače neusichali a celou cestu sme plakaly a matka cela strapenadala strejci peníze na zapravení cestovni outraty, to bylo bzdečno stryc si popřal dle libosti a oučet sebou vzal tam na večnost. Ta cesta nas stala 700 r ponevač všechno nařadi ostalo v Rusii.

Otec nemohl pana dočkati, tak fše zplnomocnil Krajanu Vrapso, ten se zavazal že až pan přijede zadatek vyzvedne a našemi přede a stržene peníze pošle otcí na Moravu, ač Bohu žel nato zapomněl a doposud se z oučtem nepřihlasil. Tak jsme se později doznali i jemu nebyly peníze požehnany přišel pry ovše, jak zni příslovy kdo touži po cizim, přichází ovše.

Po navratu z Rusie sme žili na Moravě rok, po roce opět otec měl touhu do Ruska a také svoje přani vyplnil, poněvač moc čechu se stěhovalo do Ruska, tak smese opět vidali po druhé do Ruska, ale samy tj. pouze naše rodina.

V roku 1874 sme se přistěhovali opět do Ruska a to do Zdolbynova v měsíci březnu. Tam Otec najmul byt, kde jsme prozatimně ostavali. Otec jezdil a hlídal kdy by bylo vyhodněji zakoupiti hospodařsvy, poněvač tenrkate se mnoho spolku zbyralo na zákon pani velkostatku. V tu dpbi se schazel spolek na zákon pani v Straklovského iměni ve vyměře 1029 desatin. Sešlo se 72 hospodařů a majetek od poměštiku skřineckych zakoupili ze 45 tisíc rublu na tři

termyny na splatku, jak podotknuto 72 hospodařů z nich nebyli hospodaři vůbec ani dva. To byl sebrány pouze řemeslnicky a dělnicky lid s malým kapitálem, tak že malo jich bylo žeby vladly měním do 2000 tisíc rublu vječinou bylo majetní od 500 set do 1000 rublu. Pozemku si zakoupily vyce než jim peněz stačilo a přitom se dobře žilo, maso bylo lacene za 2 kopejky libro mohl si vybrat to nejleopší prase možno bylo koupit za 5 r pěkný vikrmeny. Krava slušno bylo zakoupiti do 20 r a kuň ne dražší, jelikož bylo maso laciny, tak se vařilo smažilo a jedlo se co duše stačilo přitom se chtělo pít, to bylo první jak se majetek zakoupil, přistěhovali se pokuatele do zamku kde vespolek do rozměření a postavení svého obydlí, ostavali porhomadě, hned první byla hospoda ustanovena nani misnost v zamku, kde p. Veverka čepoval semydubske již pivo, tam bylo cele dni ynoci živo, dokud byly rakousky tak to šlo bez meze, ale Bohužel těch mnoho nebylo. Jak řečeno majetek měl byti proplaceny na tři termy, při posledním termynu teprve dostaly hospodaři vlastnictvy tj. kupči krepost.

Prni termyn se složil 15 tisíc rubluco za pradažni a zavoznik byl jestly by kupujici nedodrželi a včas neproplatili termyny tak složene za pradažni peníze prodadaji. Hlavni kupujici byly co s poměštikem vijednavyli p. Huba, p. Olič, Anton Projm, p. Kubišta, p. Hnitl, p. Veverka u jmene pana Oliče obdržel co kupujici 30 morku a pan Huba nic, pan Huba byl naznačen od obce za staršího který přijimal složene peníze a je doručil velkostatkaři včem on jeho kvitoval, přišlo se platit druhy termyn a peníze již byli vičepovany, vječina již na to zapoměly z roskoše, tady bolo zapotřeby do mesice 15 tisíc rublu, jak nebudou propadaji zadatečné peníze, přišlo do tenkych, kde je vzít, prodat žádný nic nemohl neměl pravo až po završení kupni smlouvi. Tu bylo nařku a bédovani ono také bylo co nařikat, ale jak se řika dyž je nouze největši, pomoc Boži nejbliži, tak se i stalo i u nas, někteři rozumni hospodaři nestratili duchapřitomnost, jelikož ten čas, mnoho novich čechu ze zahranic se na Rus stěhovalo a majetek u sameho vokzalu, tj. stanice se nachazi tak se stalo že mnoho nevich hospodařů se dali přemluvit, a převzali od hospodařů kteří nemohlisve termyny dodržeti, a kde kdo měl jaké peníze do hospodařstvy, tak je založil, aby se složil truhy termyn, s Boži pomoci byly peníze na druhy termyn sebrany a při 10 hospodařich p. Hubu na vručení odevzadny. P. Huba člověk spravedlyvy byl souhlasny, jak neznačeny.

Hospodaři počitali balíček za balíčkem, on jim věřil a peníze skladal do baliku, ale ráno mu přeci nedalo a peníze si sam přepočítava a po jeho přepočítání se mu nedostavalo 700 r, hnet přijde k memu otcí a povida mu to co se stalo, že je velka mylka. Otec jako muzikant, jestliže balo zapotřeby schuzi, tak vzal trupku a zatroubyl a hospodaři věděli co to znamena, že bude schuze, tak se všichni sešli až ten večer do pozni hodiny, peníze počitali a o trest přímo nekřtený ořep, navčivly přitom i mému otcí se stalo neháda on jest byval velice na peníze, tj. když ze schuze přišel, kde peníze skladali, Bohudík že co měl větši peníze tak je obci založil ostalo mu pouze 25 r na živobiti, jelikož nás ostavalo v jednom sale 25 rodin, měl jest každý svůj koutek a ten si svimy kysnamy obložil, myslil že je doma položil peněženku na kysnu vedle posteke, když pan Huba přišel a zvěstoval mu o se stalo, tu si tež Otec spoměl na peněženku tam ležela, ale prazna, tu otec se pta matky, jestly nebrala peníze s peněženky, matky vůbec si nevšimla, tak naše poslední peníze se dostali do druhyh rukouch a ostali sme bez peněz. Doposud pamatuji onen příběh. Otec byl Duchu veseleho on vůbec nezarmoutil, řekl na to jen když spoň peněženku nechal, peniza eště nezhyuli. Otec se uměl peníze vidělat i važil si peněz, zbytečně jich neutratil, ač byl muzikant lihovin nenáviděl, za svého živoza nebyl spyty, pyl střízmo a opatrně, jen dle svého zdravi, na to poslal Otec stríčku na Moravu, kde nám eště ostali peníze co poslední splatku za dům, by nam peníze poslali, i o tom sme měli nehodu, to jest pokupatel si dal napsati do smlouvi, platebni poslední lhutu o tok později, tak i tam panovalo šibalstvi, tak nas musil stríček založit. Huře bylo s p. Hubem, jak řečeno schuze se sešla a to v plnem počtu poněvač to bylo velke leknutí, stratili se peníze, přepočitali peníze znovu a znovu v skutku se 700 r nedostavalo, co tu dělat, někteři navrhovali že se

musily zmylit včerejším počtĕ, ale ty kteří peníze přepočítávali stali na svĕm že peníze byli dobře spočítany a že se pamatují že byl jeden saček v obnosu 700 r. Ty se musili v rukach seshouti, tu někteří navrhovaly nahradit ony penizep. Hubu druhy zas byly proti tomu, že peníze byli všera přijmuty, že se mohly u něj stratit, tak mu jich nahradit nechtĕli a tĕch byla vĕčina, tak p. Huba s tím co kupující přišel ovše, ponĕvač velke měni nemĕl a tu takove peníze se mu stratily, tomu moc ublížilo, obec mu udĕlala tu vihodu, že onĕch 700 r složily a p. Hubu je co dluch ustanovili na majetku a tím byl uplnĕ hmotnĕ znyčeny. Ešĕ jest zajimave když bylo nejhůre skrze peníze na druhy termyn, tu přišel do Straklove novi hospodař p. Latalten zakoupil od druhého hospodaře majetek a pani za něj cely obnos složil, ba ešĕ více jak 300 r spolku zapjčil, na to se rozstonal a umřel žena ze svimy ditkami odjela spĕt na Moravu kde žila a prosila spolek až se najde kupec na majetek, tak by ji ho prodali a peníze ji zaslali. Na to majetek prodal a peníze které byly složeny za majetek dostala spĕt ale onĕch více 300 rublu to byl dluch spokovi, ty se ji nemohli dat, ostali za obcí, kde I zhynuli nez obci ale za starostem, který byl tehdy p. Rajm Anton. Na to přišlo platil třeti termyn, tu už nebylo kudy kam, peníze nemĕl skorem žádný, na třeti ratu, co tu dĕlat byla dobra rada draha, tu si někteří duchapřítomni hospodaři dali radu, dali navrch že jim snat někdo pujči když už 30 tisíc zaplatili. Tak se to stalo, někteří si přáli založit majetek v bank, někteří nechtĕli bank že to lepši tak někde vipučit peníze na splatku, co se tĕž stalo, našla se p. Lakovska ze Žitomiru která jim pujčku nabydla pod zakladnou po 12 r procent na tři roky, tak se obec usnesla a dala duvěrnost panu Rajmu co Starostu by se peníze vipujčil 15 tisíc rubli ale cifru mi penĕž neudali, mnoholi se je potřeba vidlužit někteří navrhovali byse vidlužil více než potřebujou na splatku majetku, že je zapotřeby do hospodařstvy, jak se i skutku stalo, je že skorem žádná se peníze od obce nevidlužil, když se našlo za 3 rokyna místo 15 tisíc dvaadvacet tisíc, byl to arcit' šum, když přišla roskladka, ony peníze zaplatit, mĕl to p. A. Rajm krute oučty až se při nima schoval, jak se tomu smali na huru do slamy, ale přece ho namynuli a oučty vzdati musil, jak se říká když jest nejhůre najde se pomoc nejbliže, našel se dobra počtař která oučty daval do pořadku, přitom nějaky ten součat nekřtĕného vzal za svy, a ten který nevic křičel mĕl pravo být najblyže u bečky, tak to uplavalo a papír unes všecko, když se učty veschuzu šli pan Starosta nebyl, bylo mu špatně, ale mĕl dobrého písáře, ten mu s tím pomohl, počítali se procenta s procentu a krédem, cesta sem a tam, tam a sem, azvěstikum za byt a obĕdy, papír a pera atak dál, takže to byly oučtysmíšny, ale v pořadku se všechno zaplatilo, jak se říka všichni jenomu pomužem no jeden všem ne, v tom se utopily i ony peníze p. Latala kde doposud plavou, peníze nikdy nepřijdou nazmar, jestly se s nimi nepolzu, ten polzuval se s nimi jyny, abylo zamĕtny kdo mohl užiti p. Huby peníze, ponĕvač se voči vladĕ zmohol, jak se říka že nic nezustane pod pokličkou a musí to na veřejnost, tĕž zajimavo prodal se obecni zamek za 4000 ti rublu, ty tĕž uplavily, a mlyn a krčma, to vše plavalo, tak se obecnĕ hospodařilo, s tím se i majetek zdražil, při koupi bylo započítano, že bude stat jeden mork na 26 r, při placeni s obecnimy přiřaškami stal mor 45 r, tak to dopadd se spolky, někdo si nažije a druhy přiide na myzinu.

V roce 1875 se kupni smlouva, to jest kupči krepkostsoveršila na 72 hodpodaři, bez rozdilu byly v kupni smlouvu zapsany ač nemĕly rovnost v pozemku, některý mĕli od 1 morku až do sto morku, jediný hospodař se našel že mĕl 1 mork, to byl pan Chudoba, byvali česky sedlak, jak o něm vipravĕli jeho krajane, že byl važenym sedlakem v Čechah, svým lehkym živobytím přišel o vše až na Rusii korčoval les. Jediný Hospodař p. Sup mĕl sto morku, ostatní mĕly 70 i 60 i 50 i 40 i 30 i 25 i 20 i 15 i 10 i 3 morky pole bylo pouze 4 část ostatní byl to tak zvany kňák a lesa, který je vzdalen za Semyduby tj. od Straklova více 10 verst se nachazelo 500 desatim luk na 100 desatin, řeka Ikva z neurodnou zemy na 50 desatin, s který je obecni duchod za loveni ryby od 50 desati až do sta rublu na rok.

1876 roku se začaly stavět stavební budovy a někteří již 75 roku si postavily, stavělo se v křiku kdyby Huština, že nebylo jednu stavbu od druhé vidět a přes ulici prostřátkem visekany tak zvany průsek, potom se chodilo, kde nohy nestačily pařezi počítat, až vozi několik roku s nimi bojovaly až hnílobou s outlakem zhnuli, obrazek ulice kdyby se onen čas mohl sejmuti, stal by za peníze, tu bylo mnoho purku, na dvě poschodi, totiž jedno poschodi bylo vikopane v zemi a drihe zvrh země, tak zvane zemanky, s jedním okenkem na ulici, někteří zas měli po ruskem způsobu, tj. stodola v ni byl hlív i sklep, i domovní stavení, pro vodu se dobytku jezdilo z bečkamy do řeky dvě verstvy vzdaleny, k pití a k vaření se chodilo do studny na štači asi verstvu většinou příjemnou dostal skorem každý. Zimyci, kde s nim dva i tři měsíce poklepalo, ourodu první rok nasklidily hospodaři skorem žádnou ourodu, ozim byl zasety zdejšími domorodci ba třetí snop, tak dostal každý dle svojich zabranych morku co na něj na jeho část ozimu vipadlo, třetí snop to se obecně dělilo o jařinu tu museli trhat, nebylo co žita ani sekat, poněvač bylo tolyk pyru, že nemohla bylyna jemu odolat, kdo si nasazel bramboru, tomu většinou zamrzly, poněvač uhodily brzi zima, na českyho Vaclava přišli mrazi a drželi až do jara a kdo dostal bramboru domu tomu namrzly a shnily doma, poněvač byla zima tuha až do 30 stupňu.

My sme první leto se odstěhovali do křoku, poněvač otec hnet první rok stavěl tak sme měly svoji rezidenci, pod Hubrem, kde se uděla z rošti bouda a tam sme letovaly, byl to arcit' letohradek dobry, ale jen když nepršelo, ale Bohu žel že první rok se nebe rozplakalo, že nebylo k usuzení, a to snat od žen, kterym tež tvaře od slzi neusichaly, my sme byli arcit' maly nam na tom moc nezaleželo, ve dne sme vybírali ptaci po nejvíce straky, těch zde bylo velké množství, od čehož i vesnice ma svoji pamatku Straklov.

Tak nam to ve dne ušlo, ale noc to byla dlouha obzvlášť, když to hodně bouřilo matka byla nabožná rosvítla Hromničku, ale většinou nebylo místa v našem letním purku, kde by ji nebyl příval deště našel, ač Otec se snažil a dosti náspurk před bouřkou opravoval, přece nebylomožno eotěrne vodě zabranit, by nas nenavštívila, tu sme měli kdejakou nádobu na vodu ku sve ochraně, kterouž jsme kde doterna voda nejvíce se dobyvala drželi nad svou ochranu, bysme naše luška nenamočily, není díbu že to bylo k plači přijít z města do takového purku. V létě to ušlo, co v noci nemoklo ve dne vyschlo, ale bylo v zimě huře, stavba v prvním roce, nebylo možno tak upravit, kde vlezlejší nepřítel mraz se nedal vipuditi. Dokud se topilo, tek se to přemahalo ale po denim lopoceni Otec Z matkou práci unaveny hleděly bysi odpočinu na lušku, tak jsme se poschovavali pod peřinu, tam mraz neměl přístupu, ale zato se ve seknici našel příležitost snih, tak že i na plotně voda v hrnci zamrzla nebylali čím ukrita, zato vlci lišky častosi přišli pod okna zaponocovat, ba i ve dne byli lišky k spatření, inu vipadalo to jak dnes říkáme, jak na sibiři, no hvala Bohu žádný z naší obce nezmrzl aniho vlici nesežrali, všecko se přetrpělo, jak se říká na dobře dlouho pamatujeme, zle eště dyl.

Za to na druhý rok se každý lepe proti dotěrnému mrazu zaopatřil, obydlí se lepe hlinou omazalo na huri se naložilo slamy, lepší pece se postavili, takže smese již ni mrazu ni deště nebaly. Tu nas navštívil druhý nepřítel nedostatek peněz outra byla ač mala ale byla a příjem žádný, tu mnoho hospodařů kteří mělidospělejší děti, chodili na práci na Vokzal Dubno kde brali denní plat 40 k, někteří kteří měly potach, jezdily na vydělek, kaceli se po okolí lesy, řezaly se prkna, desky, vozily se na vokzal za naramne male ceny takže par konu dobře krmených více nevezlo jak na rubl několik kopějek, kdež onen vejdělek většinou prokrmili a utratili poněvač kapliček na cestě bylo dosti, ta že konce koncum dyž využily koně na druhého neměly a rodina doma v nouzi skoušela, přitom i hospodařství zaniklo. Lepe bylo těm kteří svou vlastní silou si peníze vidělali, ty jim ostali ba lepe si jich považovali, poněvač byly pracnější.

Naš otec po vidělku nejezdil, zimní čas když mu zbyvala chvyle tak se zajímal krejčovinou a také některou tu kopejku vidělal, letní čas se věnoval s tělem i suši hospodařství. V roce 1877 smesi pořídily par koňu a vuz ač ten čas vus odřevených napravala a vozil se z Dubna hnuj, kde se jezdilo 4 denně, za každy vuz se dostalo 10 i 20k od Žida a eště prosily poněvač musily hnuj vivažet do řeky, tak otec s pomoci naši ač nevyce sestra musila vipomahal, poněvač mysme byly малы, sestra zastavala chasnika, sama jezdila koňmy, kdež ja musyl jezdit s ni, s tím se pole udobřilo a dalo dobrou urodu, kdo se neoddal zapolit s hnojem tak také neměl chleba tech bylo u nas mnoho, dokud mohli, tak se dlužily, tojest dokut jim žide pučovaly, ale to byl procen židovsky, 30 ba i vice na rok a procento předem bylo mnoho případu že i 50 rublu vzaly ze sto na rok, takovim způsobem mnoho hospodařu přišlo v nic a někteří kteří se nemohly peníze vipučit tak prodaly pole za velmy niske ceny zdejšími domorodcum i novi přistěhovalci se k nam obrátili, kde si laciněji samo nejlepší kousky poli skupily, takže jim přišlo lacinější nežli spolku, tež se dali do lesu ale s nimi byly brzi hotovy, byly arcit' lesy krasny, borovice byli 10 až 12 sahovi a husty že se našlo 3 a 4 sto kusu na morku a prodaval se mork za 25 r, ty lesi kdyby se byly je do desiti roku zdržali, tak mohli byt straklovaci stastny jak někteří dobry hospodaři les prodat nechtěly, tak jim ho zas tak vyvezli poněvač vzaly jim strom jak jich v česku se sekalo, tak s každy stromy jim vzaco tak že byli nuceny tež prodat, co se tež i nam stalo, kde nam ze dvou stran les vikaceli, cely polamaly, takže byl otec nucen tež jeden kousek lesa na visekani prodat bylo tam přes 500 borovic a dostal otec za něj 25 rublu, tak se první leto hospodařilo od neška do zítřka jen že nebylo dlouho co prodavat, co byly nejlepší lesy, ty si vzali největší hospodařové, tj. kteří měly zabrano hodně morku a těm malo markařum se daly jen straně a zadky, kdy byl nejmizernější les, co se nam i stalo přišlo nam na naši část 4 mork straně, kde se nachází vypenny i stavebni kamen, kde se od davna kamen byl a vapno palilo, už zapanu, tak někteří malo morkaři si les zachovali až v pozněších letech vzaly zaně slušnou cenu, ale cele 10leti možno bylo koupit po dvace 25 mork až po padesati letech se teprve ceny na lese zvyšovaly.

V roce 1878 měli sme u nas mnoho vojska byla strašná vojna, tak že i mnoho naněnych bylo v Dubně u nas měli hospodaři až 2050 vojska.

Se začalo v Straklově vice stavět a lepší stavby. P. Hykal postavil Vekol stavbu na Hostinec na to se Viskitl po Linhort zurbalova a tež postavil Velkou Hospodu a Žid tu si tež postavil krčmu kde pod zapur prodaval tež kořalku, tak na hospody byla naše obec zamožna, kde bylo dosti živo, tež v tomto roce si obec pořídila dvě společné studny, jednu u pana Hykala na dvoře a druhou na prokrét, krajni ulice, ale ty nestačily vody dat pro všechny studny bili hlouboky 12 rury sahu, hospodaři, tak kdosi přispíšil v noci tak dostal vodu a ostatní musily do řeky. Též v tomto roce se dali straklovsky hospodaři, dokorčovani křaku bylo to pracny pole, platilo se od morku vikorčovani 50 i 60 r. zato ale pole několik roku bez hnoje rodilo. Otec vikorčoval 2 morky a sila se 3k po sobě pšenice a dycky polehla, též někteří pokročilejší hospodaři si poměli novy učeni svých děti, kde p. Srp co česky učitel načal nas okolo dvaci žaku učit doma u svého otce ve seknicu uč nedlou byl nemocenske. V roce 1879 zemřel na souchotiny. Na to postavil pan Suchy dosti prostrannou stavbu, kde se domluvil z občany, že on muže viučovat ditky, byl v Čechách četnikem, takže muže ditky vyučovat, dal seknicu za klas, obec pořídila lavice desky a topila svojim dřevem a platilo se 3 rub. za školaka a chodilo se do školi okolo 50 žaku, p. Suchy učil znamenitě česky, přitom tyž se učil sam rusky i žaci učil rusky i divadla hraval ze školakamy. Jutyž k němu chodil do školi hravali i školsky divadlo sme hraly prosty sirotek, ja hral roli sirotka a Druhého sme hráli Učitel ve francouskem zajeti děj ve 4 jednanich, ja tež hral ulohu Velitele Opatrny, ten čas jsme byly eště katolicy a dojižděl k nám viučovat katechysmus probošt z Dubna. Kde nam školakum přišlo jiti ke spovědi, na kterou nas p. B. Probošt připravoval učil nas *badat s ostmu*,

Měly spytovat svědomy, spomynat co sme za celou dobu než jsme byly u spovědi učinily zleho, bychom si vše zapamatovaly a při spovědi jemu do uchy pošeptaly. To se mne velyce nezamlouvalo, spomynat co bylo, nu přišlo my tež jedenkrat k němu ke spovědi dostaviti. Nato onen čas projížděl po šeskyh vesnicich Duchovni Otec pan Hradlička, též k nám do Straklova zavital Kde u p. Srba v misnosti měl kazani. Kazani Jeho bylo poučné on hlasal svornost a lasku. Bratři Mylujme se Vespolek, tu byla Jeho ideje. Ale u nas nepořídil v našem Římsko katolickem Straklově, nic u nas byly korunovany Řimane, tak dostal u nas za odměnu za jeho kazani že je to Beran, aby vyce do Straklova nejezdil že ho poslouchat nebudou, laska a svornost se jim nezamlouvala, oni byly zvykly, nemohla a figuri a on to nepřisnoval, tak u nas nic nepořídil. Zato v Sedmidubech ve škole mival často Kazani, též veřejnou spověď. Za jak jsem uslíšel, že pan V. Hrdlička bude míti v Semydubech veřejnou spověď, byl sem žádostiv, jak že on muže veřejně člověku hřichy uznat. Tak Jedenkrate jako školak, šel sem se podivat z dychtivosti do Semydub ko neveřejne spovědi, tam byla schuze ve škole že by je jako nebylo propadlo. Za zdychtiv osti očekaval jak ty hřichy bude uznavat. Tu p. V. Hrdlička udělal vyklad, co jest hřich a že není člověka na zemy, který by mohl hřichy odpouštěti, že jsme lidi všichni hřišni a že je nam zapotřeby, poněvač jsou všichni lidi chibující, litovat svojich hřichu a prosit Boha by nam odpustil. A starat se co nejvice vihybat hřišnym příležitostem. Žit v lasce a svornosti, Milovat Druh Druha. Tu spověď jsem uznal za pravou, kde lidi svoji řeči tak rozebral že mnohy zaplakal a každý bedlyve naslouchal tak že žadnevitržnosti, v pobožnosti nebylo, nebylo to jak to byva v cirkvich, kde se muže i kuň při sloužení koupit oni neprodávaly odpustky, oni žadny ze zvonečkem almužnu neprosil.

Dejbože že by takove Beransvy zavladlo celym světem, tenkrate by bylo nebe na zemy, uznal by člověk člověka a pak by mohl říci, že nas všechny stvořil Buch nejen někteři a oni tuzmi by nemusily byti kde ma člověk věřici věřiciho střežit, by se nestratil. Jen na Každou obec Jednoho p. Hrdličku a stačilo by *zapodřeby*.

Zaznamenavat ale nastava rok 1879. Tu již bylo v Straklově veseleji, měl již Straklov svou hudebni kapelu, ač jen oanskou aby to moc nekřičelo muzyku starych. Dvoje housle a klarinet a basu, tež divadelni spolek se zařídil, který několikrate do roka si sebral již hospodařtvy bylo na lepším stupni, nedbalci a nedobytove dokončili svoji činohru a na miste nich se přistěhovali přičinlivější křak se vůbec vikorčoval kde přiboly dobrého urodneho pole, obyli již přišlo do ceny.

V roku 1880 Sme pořídili *pronici* mašinu na mlaceni obyly, až do te doby se mlatilo se *pomy*, mašinu obědnal otec od Vilimka s Prahy za sumu 102 r., cela železna ale pouze na ručni silu byly nuceny 3 aneb 4 lidi na točení, jelikož byla naše mašina zde na vukoli první, tak šla od Hospodaře k hospodaři až se vše vimlatilo, i tež sme mlatil u Mužiku tj. domorodcu za denní plat 1r 50 k., pouze s našich šel jeden který podaval do mašiny, domorodci se ten čas velice divily, tomu čudu, oni z rodu mašin na mlaceni obyly neviděli, ale také uměly mašinu viuziti poněvač u nich bylo sily dostatek, tak mašina šla bez oddechu, v chodu se mazalo, u některého mužika se mlatilo celou noc při lucernach, poněvač obyly bylo dosti a každý chtěl mit co nejdříve vimlaceno, tak jeden druhemu byly napomocny.

V roku 1881 Sme pořídily železny vuz který nam koval zdejší kovař p. Pejner, stal 50 r, tež sme pořilily chomouty, které zhotovil zdejší sedlař p. Kubišta, staly nas 30 r. Přijmulí sme pravoslavnu virupřijimaly sme nas skorem polovice Hospodařu v Dubenskem soboru, ostatní přijmulí pravoslavy vezdejší straklovske Cirkvy. Zařídili cihelnu, v piskovni ze suchym na pul, cihli sme dostavovali na port, stavěla se dubenska krepost', vikopali sme tam studni, sami, matka kopala a mi sme vitahovali, studna měla 12 ruskyh sahu hloupky.

V roce 1882 Sme vikopaly ze sousedem studnu na dvoře, kdež až do te doby sme měly nedostatek vody, s velkou namahou po denní práci bylo jet do řeky pro vodu, *kruk* byl

vikorčovany, tak bylo hospodařum který si hleděly pouze hospodařstvy. Lehčeji, až do te doby nebyla chvíle k odpočinku, byl to smutny začatek, při nedostatku peněz , znal jsem mnohou rodinu, že po denní práci měly za svoji odměnu pouze brambory ze soli ač bylo masa dosti laciny, ani na to peněz nebylo, některý si ani kravu pořídít, každý se staral by dřívě sobě domovní staveni zaopatřít ač bylo dřivy laciny, přec stavba stala peníze, poněvač řemeslnici byly drahy, poněvač jich onen čas byl nedostatek, každý se staral sam pro sebe.

V roku 1883 Sme přístavěli větší hliv a přostavěly sme tež jednu seknicu k domovnímu staveni, kterou nam stavěl p. Loskot. Již nam bylo volněji ouroda byla dobra obyly se platilo dosti, takže pšenice byla až 1 r 30 k, ječmen 1 r, oves 80 k, kdo byl příčinlyvy, tak se začínal znahati, my sme založily cihelnu, poněvač byl na cihly odbyt, stavět se na blysku u nas krepost, kde bylo zapotřeby mnoho milyonu cihel, platilo se 12 r za tisíc cihel, prodalo se 100 tisíc cihel.

V roku 1884 Sme začaly sazet chmel, první **chmelníci** sme založily my, *sád* sme vzali s podhajče i Zvolkova, kde již několik roku chmel pestovali plati jsme za jednu kopu sadě i 30 kopejek, tež zahrady se zazely poněvač byla velka poptavka po chmely tak židé se s nim zajimaly a děla kontrakty, tak my sme hnet první rok uděly kontracht na chmel na 3 roky po ceně 16 r za pud, kdež daval zadatečných eněz p. 6 r na pud, my sme uděly na 50r, vzaly sme zadatku 300r a skldily sme první panenského chmele okolo dvouch pudu.

V roku 1885 Sme začaly stavět novy zděny domovní staveni, po zahračním planu, špejchary nahoře, který měly tež zastavati veternou sušarnu na chmel, stavěl nam p. Šnajdr a p. Dražan ue Semydub, stavěly od kusu tj. p. 2 r od sahu vystavene zdi a vazbu nam dělal p. Loskot, cihel sme potřebovalivece než 100 tisíc, okna dveře a podlahy nam děl p. Holec semydub. Obec postavila novou školu, kterou si spachtoval p. Masopust za sumu 2000 r., obec xdala všechen matrial sama. Obyli sme měli pšenice 120 p za ni po 75 r za p. ječmene sme měli 150 p za něj po 45k za p. za chmel nic, cihel se prodalo 50 tisíc.

1886 postavili novou stodolu, 10 sahu dlouhou 4 sahy širokou, stavěl nam ji Veverka, za práci vzal 100 r, přisadili sme 20 kop chmele, koupili sme noveho koně 3 roky starého za něj sme zaplatili 35 r, koupili sme kravu, za ní sme dali 40 r. Ouroda byla uchazející. Prodali sme 150 pudu pšenice po 80 k za ni 120, ječmena 200 p. po 50k za něj 100 r. Za chmel sme nevzali nic.

1887 r. sme končili stavbu omítky ve vnižku, stalo to 100 r., uroda byla uchazející, měli sme pšenice 200 prodali ji po 1 r. za 200, ječmene 300 pudu prodano po 75 k – 150 r. Za chmel sme nezvali nic, přišli sme o jalovici.

1888 sme založili cihelnu sami doma na zahradě, stavěli se v Dubně kasarni pro vojsko, tak sme dostavovali cihli na kasarni po 1 kr tisíc při cihli, vihořalo pul Dubna, město tak za špatny sme brali 12 r za 1 tisící, obyli sme měli 50 p. pšenic prodá po 1 r pud, ječmenem 100 p. prodano p 80 k za pud, chmele sme měli 10 p, za něj po 10 r p., přijmuli sme pravoslavi.

1889 koupili sme novi koně, za ně sme dali 70 r, pořídili sme nový pluch, stal 12 r, byl jsem u odvodu, vojakem sem nebyl, dostal sem modry bylet jakožto starší syn, matka se jela podivat na moravu i přivezla k nam sestřenicu Františku Bokupkovou, která u nas sloužila. Ouroda byla pěčna, měli sme ječmene 300 pudu, prodá p. 80k za pud, pšenice 200 p. prodá p 1r 20k, bramboru prodali 100 p p. 8k za pud, chmele sme měli 20 p. po 8 r. za pud, koupili sme žentour, o Pavlička v Dubně za něj 100 r.

1891 prvnim sem se ženil 7. října, vzal sem si Annu Sazečkovou ze Straklova, věna dostala 800 r. i kravu, chmele sme měli 40 p. dostali za něj 660 r., ječmena sme měli 100 pudu za něj 75 r., pšenice 150 p. za 150 r., bramboru sme prodali 100 p. za 10 k za pud za 10 r., pořídil sem novou bričku stala nas 50 r. na perach, přisadili sme 40 k. chmele.

1892 narodil se nam Jozef 7. října, cihel sme prodali 100 tisíc po 15 r. za tisíc, pšenice sme měli 50 pudu, prodaly po 1 r. 20k., ječmena 120 p. prodá p 80 k., chmel sme prodá p. 8 r. utrži sme 292 r., koupili sme kravu dali sme 40 r., o tu sme přišli, vzal sem chasnika platil mu 40 r na rok.

1893 sme měli chmele 40 p. za něj sme vzali 58 hr., pšenice sme měli 100 p. za mi 100 r., ječmena 100 p. za něj 80 r., bramboru 100 p. za něj 13r., prase sme prodali mělo 8 p. za něj 25 r., vzali sme děvečku plati ji 30 r.

1894 se nam narodila Anna 15. dubna, chmele sme měli 15 pudu za něj 174 r., pšenice sme měli 150 pudu vzali 250 r., ječmene 100 p. vzali za něj 100 r.

1895 se nam narodil Aleksandr 7. listopadu, chmele sme měli 10 pudu za něj sem vzali 74 r., uroda byla špatna kroupi potloukli takže nebylo co prodát.

1896 Aleksandr nam zemřel i narodila se nam Anna, chmele sme měli 100 pudu ten sme neprodali nebo kupci značala po strhani za něj davali po 8 rub za pud a mi sme ho nedali tak nam ostal, obili sme měli 150 pudu pšenice i ječmene 200 pu., pšenice se prodalo po 150 k., ječmen p 1 r., p na klertyru sme měli Oficina který nam platil 5 r. měsíčně z jedny seknice, umřeli nam

1897 se nam narodil Vaclav i vihořeli sme, shořela nam chlivi domovni staveni, tj. střechy byla ze ondelava.

1900 roku nam zemřela matka 25. prosince, uděla sme kontrach na chmel, měli sme chmele 20 p vzali sme 344 r., pšenice sme měli 150 p. za ni p. 1r.180 ječmene sme měli 200 p., prodano po 60 k pud 120 r.